

Spis treści

WPROWADZENIE 9

ROZDZIAŁ 1

Teoria ewolucji: od Darwina poprzez nową syntezę do współczesnych propozycji 15

- 1.1. Logika teorii Darwina 16
- 1.2. Nowa synteza 20
  - 1.2.1. Czynniki generujące zmienność genetyczną 24
- 1.3. Poza nową syntezę 31

ROZDZIAŁ 2

Ewulcjonizm w psychologii: od socjobiologii do psychologii ewolucyjnej.

Specyfika psychologii ewolucyjnej 36

- 2.1. Ewulcjonizm w psychologii 36
- 2.2. Etologia i socjobiologia 39
- 2.3. Psychologia ewolucyjna 49

ROZDZIAŁ 3

Biologiczne i psychologiczne ujęcie modularności 56

- 3.1. Modularność – podstawowy element systemów złożonych 57
- 3.2. Biologiczne ujęcia modularności 60
- 3.3. Wczesne psychologiczne ujęcia modularności 65
- 3.4. Powszechna modularność – ujęcie psychologii ewolucyjnej 67

ROZDZIAŁ 4

Ewolucyjne ujęcie osobowości: poziom ogólny 78

- 4.1. Co składa się na ogólny poziom analizy osobowości? 79
- 4.2. Motywacja 83
  - 4.2.1. O korzyściach ewolucyjnego ujęcia motywacji 83
  - 4.2.2. Ewolucyjna koncepcja motywacji 86
  - 4.2.3. Integrujący aspekt motywacji – samokontrola 103
- 4.3. Emocje 105
  - 4.3.1. Emocje podstawowe jako emocje o genezie ewolucyjnej 105
  - 4.3.2. Poza emocje podstawowe 109
- 4.4. Samoświadomość i Ja 116
  - 4.4.1. Samoświadomość – nowa jakość czy ciągłość? 119
  - 4.4.2. Samowiedza – geneza filogenetyczna 124
  - 4.4.3. Spór o ewolucyjny początek zdolności do budowania samowiedzy 128
  - 4.4.4. Czy samoświadomość i samowiedza są adaptacją? 132
- 4.5. Postulaty dla ewolucyjnego ujęcia osobowości na poziomie ogólnym 134

ROZDZIAŁ 5

Ewolucyjne ujęcie osobowości: poziom różnicowy 137

- 5.1. Zróżnicowanie fenotypu i genotypu człowieka 138
- 5.2. Problematyczność ewolucyjnego ujęcia różnic indywidualnych 141
- 5.3. Dobór zrównoważony, w tym dobór zależny od częstości, jako wyjaśnienie adaptacyjnych różnic indywidualnych 147
- 5.4. Teoria historii życia i jej znaczenie w wyjaśnianiu ewolucyjnych mechanizmów genezy cech osobowości 159
- 5.5. Psychologia ewolucyjna i genetyka ewolucyjna człowieka – nowe modele wyjaśnień genezy różnic indywidualnych 164
- 5.6. Postulaty dla ewolucyjnego ujęcia osobowości na poziomie różnicowym 171

ROZDZIAŁ 6

Ewolucyjna teoria osobowości – próba syntezy 174

- 6.1. O możliwości wykorzystania ujęcia ewolucyjnego do stworzenia teorii osobowości 177
- 6.2. Ewolucyjna teoria osobowości: analiza metateoretyczna, teoretyczna i metodologiczna 187
- 6.3. Ewolucyjna teoria osobowości: postulaty i kierunki rozwoju 192

ZAKOŃCZENIE 213

BIBLIOGRAFIA 216

INDEKS NAZWISK 257